

XXXII.

Finlands Ständers Bankfullmäktiges

BERÄTTELSE

till

Ständernas Bankutskott

omfattande åren

1882—1884.

Helsingfors,

Finska Litteratur-sällskapets tryckeri, 1885.

Finlands Ständers Bankfullmäktiges berättelse till Ständernas Bankutskott. Omfattande åren 1882—1884.

Redan under loppet af senaste landtdag blefvo tre af Ständernes då tjänstgörande Bankfullmäktige af Hans Kejsrerliga Majestät i nåder kallade att intaga särskilda höga förtroendeembeten i landets regering, hvarföre Ständerne icke vidare kunde tillgodogöra sig deras insigter och mognade erfarenhet för ledningen af Finlands Banks angelägenheter och en större personalförändring inom Bankfullmäktige blef nödvändig, än som kanske väl sammanstår med en önskvärd kontinuitet i ärendernas behandling.

De af Ständen valde nya Bankfullmäktige sammanträdde första gången den 3 Juni 1882 och utsågs dervid till ordförande undertecknad Hjelt. Kaptenen R. Lagerborg, som valts till Bankfullmäktig för Ridderskapet och Adeln, var emellertid genom sjuklighet hindrad att deltaga i mer än några få af Bankfullmäktiges sammanträden, hvarefter han företog en utrikes resa för att, om möjligt, återställa sin brutna helsa. Redan under denna tid tjänstgjorde undertecknad Stjernvall i egenskap af nämnde stånds förste Bankfullmäktigs suppleant i hans ställe såsom Bankfullmäktig och har efter Lagerborgs den 5 November 1882 inträffade död fortsättningsvis skött denna befattning.

Sedan de förändringar i Bankens reglemente och den nya instruktion för Bankfullmäktige, hvilka af senast församlade Ständer antogos, den 22 December 1882 och den 15 Januari 1883 vunnit nådig stadfästelse, hafva desamma under den återstående delen af landtdagsperioden blifvit vid Bankens förvaltning tillämpade.

I. Om Bankens tillstånd, rörelse och förvaltning.

Efter den högt uppjagade affärsverksamhet, som utmärkte tidskiftet 1872—1876, och sedan de deraf framkallade ekonomiska störingarna blifvit i någon mon öfvervunna, har en i allmänhet lugnare period inträdt, hvarunder likväl den afmattning, som är en naturlig följd af krafternas öfverspänning och den genomgångna krisen, fortfarande gjort sig märkbar förnämligast genom minskad afsättning inom några viktiga industrigrenar och deraf betingadt nedgående af varupriserna. Af särskild betydelse för vårt land äro konjunkturerna på utlandets trävarumarknad, då skogarne hos oss ännu lemna omkring hälften af exportvärdet. De våldsamma fluktuationer, som i denna affärgren under ett årtionde egt rum, äro också de, som tyngst drabbat såväl enskilda personer som kreditinrättningar härstädes och hvars olycksbringande verkningar fått en ökad utsträckning derigenom att personer, utan att ega de för ändamålet nödiga insigter, genom tillfälliga skenbart gynsamma konjunkturer lockats att dels personligen öfvertaga ledningen af skogsaffärer, dels deri insätta kapitaler och kredit. Men om erfarenheten sålunda synes gifva vid handen, att en större försigtighet från bankernas sida vid beviljandet af kredit för vissa affärsföretag kunnat vara af nöden, äfven der dessa uppburits af personer med god ekonomisk ställning, så bör å andra sidan vid bedömandet af hithörande frågor ej förbises att prisfallet på trävaror varit större och långvarigare, än genom någon beräkning kunnat förutses, ett förhållande, som ej i något fall kunnat aflöpa utan mer eller mindre kän-

bara störingar. För Finlands Bank hafva de menliga följderna häraf under nu tilländagångna treårsperiod emellertid icke varit af någon större betydelse; fastmer har denna period, såsom af det följande torde framgå, öfverhufvud varit en af de för Banken gynsammaste.

Den till senast församlade Ständers Bankutskott afgifna berättelse hade i främsta rummet att redogöra för åtgärder, vidtagna i anledning af den öfvergång till guldmyntfot, som beslöts af 1877—1878 års Ständer och deretter af Hans Kejsrerliga Majestät i nåder stadfästades. Genom ändamålsenliga anordningar förebyggdes de störande inflytelser på Finlands Bank och på affärslifvet i dess helhet, som till en början kunnat blifva följden af denna viktiga reform, hvarigenom våra myntförhållanden ändtligen ställes på en fullt säker grundval. Under den tidrymd, som föreliggande berättelse omfattar, hafva inga rubbningar i den metalliska kassan egt rum; banken har ostörd och utan svårighet kunnat upprätthålla sin sedelinvexling. Den 31 December 1881 utgjorde tillgången på myntadt och omyntadt guld *Fmk.* 18,687,142. Detta belopp nedgick visserligen under förra hälften af år 1882 till något under 18 miljoner; men har sedermera varit i temmeligen regelbundet stigande samt utgjorde ultimo December 1884 *Fmk.* 21,565,910. Banken har under år 1882 genom sitt ombud i Lübeck uppköpt guld för 1,182,746 mark 78 penni, för hvars indragande kostnaden uppgått till 6,370 mark 35 penni, samt genom kontoret i St Petersburg för 1,625,598 mark 32 penni, hvarutom genom myntverket härstädes uppköpts guld för 55,770 mark. Deremot har bankens guldförråd under 1883 ökats blott med det belopp, som myntverket uppköpt, eller 27,562 mark 44 penni. Under sistförflutna år har guld inköpts till banken för *Fmk.* 24,444: 24 *vi.* Bankens guldkassa uppgår sålunda fullt till dess i reglementet föreskrifna belopp, ett förhållande som egt rum allt sedan 1881. Hvad särskildt det i bankens förråd befintliga finska guldmyntet beträffar, har detsamma, oaktadt

endast under 1882 myntning egt rum, ökats och det utöfver beloppet af det nymyntade guldet, hvaremot det i rörelsen befintliga guldmyntet, hvilket ultimo December 1881 beräknades till 5,532,340 mark, nedgått ultimo December 1884 till 4,521,100 mark. Det synes alltså som om guldmyntet icke skulle kunna hålla sig i rörelsen till något större belopp, ett förhållande hvori man visserligen kan se ett glädjande bevis på allmänhetens fasta förtroende till bankens soliditet, men hvilket å andra sidan kunde komma att förorsaka starkare vexlingar, ifall importen skulle fordra större belopp af valutor, än hvad exporten kan erbjuda. Men då banken besitter till guld lätt realiserbara tillgångar af många slag, af hvilka hvarje gång, i fall af behof, de till försäljning lämpligaste kunna utväljas, torde äfven för framtiden, såvidt förutses kan, några väsentliga svårigheter för guldkassans bibehållande i normalt stånd ej vara att befara.

Efter öfvergången till guldmyntfoten utgör det myntade silfret, såsom äfven i någon mån underhålligt, endast ett skiljemynt, hvilket ej vidare får inberäknas i bankens metalliska kassa. Redan under föregående landtdagsperiod vidtogos derföre underhandlingar om nedsmältning af det öfverflödiga silfvermyntet, och har detta ärende numera, på sätt i det följande visas, såtillvida fortskridit, att ett belopp af 1 miljon mark blifvit härstädes nedsmält och i Hamburg affineradt. Bankens förlust härvid utgjorde 81,027 mark 95 penni, sedan kronan ensam öfvertagit den genom silfvermyntets förslitning uppkomna förlusten 4,083 mark 81 penni samt till hälften med banken deltagit i nedsmältnings- och affineringskostnaderna. Någon myntning af silfver har icke vidare egt rum, och då myntverket intill utgången af 1881 levererat inalles 13,183,500 *Tm.* i silfver, återstod deraf den 31 December 1884 12,183,500, hvaraf inneliggande i banken 5,611,831: 75 och i allmänna rörelsen utelöpande 6,571,668: 25.

Bankens sedelstock har under denna period icke varit underkastad så betydande fluktuationer som under

några föregående år; tvärtom har beloppet af de utelöpande sedlarne varit i ett temmeligen jemnt stigande. Då bilansen för ultimo December 1881 visar ett utelöpande sedelbelopp af 44,793,784, uppgick detta vid följande års utgång till 45,071,140, den 31 December 1883 till 47,149,132 samt vid sistförflutna års slut till 44,968,984. Sitt lägsta belopp 43,878,459 mark nådde sedelemissionen den 30 Juni 1882 och sitt högsta 48,221,993 mark den 30 September 1883. Under hela denna tidrymd har banken icke behöft ens närmelsevis begagna hela den henne tillkommande sedelutgifningsrätten. Vid utgången af åren 1881, 1882, 1883 och 1884 visa boksluten en obegagnad sedelutgifningsrätt af resp. 21,672,490: 89, 22,327,872: 74, 18,270,615: 85 och 19,083,251: 15. Starkast var sedelutgifningsrätten i förhållande till den metalliska valutans anlitad i September 1883, då det obegagnade beloppet utgjorde endast 14,230,486. Men äfven då skulle banken ingalunda varit urständssatt att tillhandahålla allmänheten bytesmedel äfven för en lifligare efterfrågan. Att något större behof deraf inom affärsverlden icke gjort sig gällande, har tydligen sin orsak i den ofvan redan antydda afmattade affärsverksamheten. Bankens har derunder för sin del, såvidt med sunda ekonomiska principer ansetts öfverensstämmande, sökt underlätta rörelsen genom att efter omständigheterna nedsätta såväl utlånings- som diskontrantan. Räntesatserna som den 20 November 1881 blifvit bestämda till $4\frac{1}{2}$, 5 och 6 procent för inhemska vexlar, som i banken diskonteras, till $4\frac{1}{2}$, 5 och 6 procent för hypotekslån, beroende af hypotekets beskaffenhet, samt till $4\frac{1}{2}$ och 5 procent på enahanda grunder för kassakreditiv jemte $\frac{1}{2}$ procent i inträdes afgift, höjdes sedermera den 12 April 1882 till resp. $4\frac{1}{2}$, $5\frac{1}{2}$ och 6 procent för vexlar, 5, $5\frac{1}{2}$ och 6 procent för hypotekslån och till 5 procent för kassakreditiv, men nedsattes åter den 23 April 1883 till $4\frac{1}{2}$ procent för hypotekslån samt till $4\frac{1}{2}$ och 5 procent för kassakreditiv; allt med $\frac{1}{2}$ procents inskrifningsafgift.

Den 9 Augusti 1883 nedsattes ytterligare diskontränan för inhemska vaxlar till resp. $4\frac{1}{2}$, 5 och 6 procent, hvar efter alla dessa räntesatser förblifvit oförändrade.

Bankens hela omsättning, som under nästföregående femårsperiod hade successivt nedgått från 450 till 325 miljoner för året, har sedermera icke synnerligen mycket höjt sig öfver denna siffra. År 1882 steg den visserligen till 372, men nedgick åter följande år till 337 miljoner och utgjorde under år 1884 omkring 326 miljoner mark. I jämförelse härmed torde de förluster, som banken under de senaste åren vidkänts på sin vaxel- och lånerörelse kunna anses ganska måttliga. Endast en sådan mera betydande har under sagde tid träffat banken, äfven denna gång på en trävarufirma, som i följd af en långt drifven öfverspekulation och dåliga konjunkturer råkat på obestånd. Dess förbindelser till Finlands bank hafva dock alla honorerats med undantag endast af vaxlar, som utstälts eller accepterats af en rysk affärsman. Svårigheterna vid de lagliga procedyrerna i Ryssland hafva vållat, att värdet af de sålunda utestående fordringarna ännu icke kunna med någon säkerhet bedömas. Här bifogade tab. 21 utvisar för öfrigt de belopp, som under denna period blifvit förda utom kolumn, förklarats osäkra eller afskrifvits äfvensom de förluster, banken under åren 1882—1884 öfverhufvud lidit.

Den del af Finlands banks verksamhet, som utgöres af inhemska diskonteringar, lån och kassakreditiv, har naturligen påverkats af den inskränkning i affärsrörelsen i allmänhet, som under denna period fortgått såsom arf från den föregående. Särskildt hafva hypothekslånen hållit sig något lägre än förut hufvudsakligen derigenom, att de betydliga belopp, som under den senare hälften af 1870 talet utgäfvos mot trävarulager, numera betydligt reducerats. Dock har äfven denna del af affärsrörelsen icke understigit det belopp, som var utestående ultimo December 1881, eller 5,205,423: 35. Summan af

utestående hypothekslån har nemligen under ifrågavarande period med obetydliga variationer utgjort omkring 7 miljoner. Sammanlagda beloppet af inhemska diskonteringar och kassakreditiv har under samma tid varierat mellan 12,3 och 14,4 miljoner, och utgjorde ultimo December 1884 14,396,711.

Fortfarande har exporten tillfört banken, om ock i förminskad mängd, utländska valutor för tillfredställandet af efterfrågan. Sålunda uppköptes vaxlar å utländskt och ryskt mynt åren 1882 för 16,137,274, 1883 för 19,570,243: 45 och 1884 för 18,592,289: 72. Kontokuranterna i utlandet utgjorde vid slutet af åren 1881—1884 resp. 20,298,418: 74, 11,749,945: 98, 17,124,386: 63 och 15,964,384: 70.

De af banken under tidsperioden 1882—1884 noterade kurserna hafva hållit sig synnerligen stabila. Följande kursförändringar torde dock, såsom mera märkliga, böra framhållas. Den 22 Augusti 1883 minskades differensen mellan inköps- och försäljningskursen på Petersburg fr. 8 till 5. Den 29 Aug. s. år höjdes 3 månaders diskontkursen på London fr. 25: — till 25: 03, hvarjemte samtliga kursnoteringar undergingo nödig justering. Den 19 Mars 1884 nedsattes differensen i kursen på S:t Petersburg till 4, hvarjemte 3 månads. diskontkursen på London höjdes till 25: 05, äfvensom öfriga inköpskurser modifierades. För öfrigt hafva, utom kurserna på S:t Petersburg och Stockholm som varit underkastade tätare vaxlingar, endast obetydliga korrektioner af kurserna förekommit.

Enligt ordalydelsen af bankens reglemente ingår icke inom området för bankens verksamhet uppnegocierandet af vare sig utländska eller inländska amorteringslån. Bankfullmäktige hafva dock förr och äfven nu ansett sig icke böra vägra bankens biträde vid upptagandet af nya statslån eller konverterandet af äldre, då sådant ansetts kunna ske utan intrång på bankens egentliga verksamhet, och då dess medverkan kunnat bidraga

till erhållande af fördelaktigare lånevilkor. I detta afseende har Finlands Bank, sedan Finansexpeditionen uti skrifvelse till ordföranden i Banken af den 6 September 1882 gjort förfrågan huruvida Finlands Bank vore vilig att antingen ensam eller gemensamt med ett konsortium öfvertaga det lån af 10 miljoner mark i och för återbetalningen af det bidrag till S:t Petersburg—Riihimäki jernväg, som Ryska skattkammaren lemnat, och sedan Bankfullmäktige dertill samtyckt, jemte bankfirman M. A. von Rothschild & Söhne i Frankfurt am Main bildat ett konsortium, dervid Finlands Bank fixt öfvertagit halfva beloppet. Detta lån måste anses hafva erhållits på synnerligen goda vilkor, och obligationerna hafva äfven haft god åtgång i utlandet. Deremot har efterfrågan derpå varit jemförelsevis obetydlig i eget land. Banken, som väl kunnat försälja sin andel i utlandet, har dock icke ansett skäl förefinnas dertill, då ingen anledning att forcera säljandet förefinnes. Af detta lån har i banken försålts år 1883 606,285 och 1884 371,790 samt genom Bankens ombud i Berlin och Hamburg år 1883 1,000,350 R:mk, hvaremot samma år i Lybeck upphandlades 55,080 R:mk; och återstår således vid utgången af år 1884 oförsållda 2,126,655 R:mk.

Genom skrifvelse af den 3 Juni 1882 hafva Finlands Ständer tillåtit Bankfullmäktige att under vissa uppgifna vilkor låta afskrifva det lån, Hypoteksföreningen erhållit af banken, stort 600,000 mark. Efter den omgång ärendet sedan haft och för hvilken i det följande närmare redogöres, hafva Bankfullmäktige, om ock med tvekan, ansett sig böra bifalla till Direktionens för Hypoteksföreningens anhållan om lånets afskrifning. Möjligen kunna olika åsigter ega rum, huruvida det hos föreningen befintliga deficit verkligen blifvit genom „föreningens egna tillgöranden amorterad“. De af Bankfullmäktige verkställda noggranna beräkningar öfver föreningens ställning visade emellertid, att föreningen vid den tidpunkt, då frågan om afskrifningen borde afgöras,

måste anses solvent, och att äfven möjligheten till en reservfonds bildande förefanns. Med full säkerhet kunde derjemte påräknas, att föreningen skulle lyckas omsätta sitt inhemska 5 procents lån till ett 4 $\frac{1}{2}$ procents lån på ganska fördelaktiga vilkor, en åtgärd, som i icke oväsentlig grad var egnad att stärka föreningens ställning. Det gälde då för Bankfullmäktige att, medan de af Ständerna föreskrifna vilkoren åtminstone formelt voro uppfylla, antingen bifalla till Direktionens anhållan, eller genom vägrad afskrifning omöjliggöra den afsedda konverteringen, hvarvid den gynsamma konjunkturen hastigt nog kunde förändras, och föreningen blifva urståndsatt att, sin uppgift likmätigt, betjena jordegarena med hypotekskredit. I betraktande af allt detta, tro sig Bankfullmäktige icke hafva öfverskridit den af Ständerna dem gifna befogenhet, då de, genom sitt beslut af den 19 November 1883, på Ständernas vägnar bifallit till den begärda afskrifningen. Det synes också vara utom allt tvifvel stäldt, att, såvida föreningens affärer hädanefter skötas i noggrann öfverensstämmelse med reglementets föreskrifter, densamma numera bör kunna upprätthålla sin ställning.

Angående Bankens grund- och reservfonder hafva sednast församlade Ständer icke vidtagit några förändrade bestämmelser. De utgöra derföre, såsom förut, den förra 6,000,000 mark, den sednare 9,000,000 mark. Enligt bilansen af den 31 December 1881 utgjorde beloppet af odisponerade vinstmedel en summa 8,513,217: 10. År 1882 uppgick bankens nettovinst till *Smk* 2,014,972: 78, och sedan derifrån afgått särskildt föreskrifna afdrag, öfverfördes till odisponerade vinstmedel 1,765,431: 78. Tillskottet från 1883 års vinst uppgick efter enahanda afdrag till *Smk* 1,773,392: 55, och för år 1884, såvidt den ännu kan exakt uppgifvas, till 1,322,577: 88. Ur samma odisponerade vinstmedelsfond har deremot enligt Ständernas beslut till fyllande af statsverkets behof öfverförts en summa af 5,300,000 *Smk*. Dessutom har der-

ifrån afskrifvits hypoteksföreningens lån 600,000 mark hvarjemte till bankens fastighets- och inventarieräkning utgifvits år 1882 137,567: 34, år 1883 153,806: 70 och år 1884 2,472: 64. Till följe häraf uppgå bankens odisponerade vinstmedel för närvarande till 7,118,824: 98, hvilken summa dock, sedan räkningarne blifvit definitivt afslutade, sannolikt kommer att något ökas, och torde denna summa alltså kunna af Ständerna till sitt fulla belopp disponeras, då en tillökning i reservfonden, enligt hittills vunnna erfarenhet, under närmaste framtid ej synes vara af behovet påkallad.

II. Om de hos bankfullmäktige förehafta hufvudsakliga ärenden.

§ 1.

a) Uti en till Bankfullmäktige inkommen skrift hafva a) *Inrättande af ett Finlands Banks kontor i Joensuu samt indragning af agenturerne i Keckholm och Sordavala.* Borgmästaren i Joensuu stad J. A. Nystén och Handlanden dersammastädes A. Pakarinen, för egen del och, på grund af skriften bilagde särskilda fullmakter, å trettio dels i nämnde stad dels i Nurmis, Pielisjärvi och Libelits socknar bosatte trafikanters vägnar, anhållit att i Joensuu stad måtte inrättas ett Finlands Banks kontor eller åtminstone en agentur med vidsträckt operationsrätt. Till stöd för förenämnda anhållan hafva sökandene framhållit att, ehuru Föreningsbanken och Nordiska aktiebanken hade hvar sitt kontor i Joensuu, ortens och dess omnejds kreditbehof derigenom dock icke vore i tillräcklig mån tillgodosedt. För anlitaandet af kredit i Finlands Bank vore visserligen trafikanterne i Karelen hänvisade till Finlands Banks kontor i Wiborg. Men begagnandet af en kreditanstalt på trettio mils afstånd vore, isynnerhet i anseende till de vintertid rådande dåliga kommunikationsförhållandena, förenadt med stor svårighet och med en för affärsoperationerna menlig tidsutdrägt; och ökades antydda olägenhet ytterligare deraf att kontoret i Wiborg till följd af afståndet icke kunde följa med affärerna i Karelen så noggrant, som för bedömmande af affärsmännens soliditet vore af nöden. Derjemte hafva sökandene, för den händelse att ett Finlands Banks kontor blefve inrättadt i Joensuu stad, förbundit sig att för kontoret, till en början uppå fem års tid, hyresfritt upplåta lämplig embetslokal med nödigt kassahvalf.

Sedan Bankfullmäktige öfver omförmälda ansökning inhemtat Bankdirektionens yttrande samt ytterligare gemensam öfverläggning med Direktionen egt rum, hafva Bankfullmäktige, som med afseende å affärsrörelsens i Karelen ståndpunkt och stadiga tillväxt omfattat den åsigt att, för underlättandet af penningarörelsen i nämnda landsdel, ett Finlands Banks kontor kunde i Joensuu stad inrättas men att detsamma borde, för vinnande af tillförlitligare erfarenhet, tillsvidare erhålla endast en provisionel karakter, uti underdånig skrifvelse af den 18 Oktober 1883 hos Hans Kejsrerliga Majestät hemställt, att ett Finlands Bank underlydande kontor med enahanda uppgift och verksamhet, som för Bankens kontor i landsorten äro bestämda, finge i Joensuu stad för en tidrymd af fem år provisionellt inrättas och den 1 Juli 1884 öppnas äfvensom att vid kontoret blefve på extra stat anstälde: en bankkommissarie, som egde förestå kontoret och tillika omhänderhafva kassagöromålen, en kontorskrifvare för ombesörjande af bokföringen m. m. samt två diskontkomitéledamöter med lika befogenhet och aflönade enligt samma grunder, som nästbemälde funktionärer vid Bankens öfriga kontor i landsorten, förutom att den ene diskontkomitéledamoten derjemte ålåge att emot särskildt tillskottsarvode i egenskap af kontrollant omhänderhafva en nyckel till kontorets hufvudkassa, med förbindelse att för möjligen uppstående brist i nämnda kassa ansvara, på sätt derom i § 112 af gällande bankreglemente angående bankkommissaries ansvarsskyldighet uti antydt afseende stadgas; och jemte det Bankfullmäktige anhållit att en för kontoret uppgjord stat, slutande sig å 13,500 mark måtte fastställas, hafva Fullmäktige, med framhållande hurusom Bankens agenturer i Kexholm och Sordavala städer, hvilka agenturer numera visat sig vara af ringa gagn, genom öppnandet af ett Finlands Banks kontor i Joensuu blefve af än mindre betydelse för affärsrörelsen i östra delen af landet, tillika hemställt om bemyndigande att, i händelse tillstånd till öppnande af ett Finlands Banks kontor i Joensuu

blefve beviljadt, sagde agenturer från och med den 1 Juli 1884 indraga.

Efter det förestående framställning af Kejsrerliga Senaten, enligt skrifvelse af den 14 November 1883, bifallits samt den föreslagna staten för ifrågavarande kontor af Senaten tillika faststälts, öppnades kontoret för allmänheten den 1 Juli 1884, hvarjemte samma dag agenturerne i Kexholm och Sordavala stängdes.

b) Sedan Stadsfullmäktige i Jyväskylä uti en till *b) Fråga om inrättande af bankkontor i Jyväskylä.* Bankfullmäktige den 17 Maj 1884 inkommen skrift anhållit att ett Finlands Banks kontor måtte i nämnda stad inrättas, anmodade Bankfullmäktige Bankdirektionen att afgifva yttrande öfver berörda ansökning. Då Direktionen emellertid aktat nödigt att af Stadsfullmäktige i Jyväskylä genom deras i Banken begagnade ombud söka erhålla närmare upplysningar angående affärsförhållandena på orten, men dessa upplysningar ännu icke vid årets utgång inkommit, har det eskade yttrandet ej heller kunnat af Direktionen aflemnas, hvadan ärendet är på slutlig åtgärd beroende.

§ 2.

Sedan Finans Expeditionen i Kejsrerliga Senaten uti skrifvelse till Ordföranden i Bankdirektionen af den 6 September 1882 gjort förfrågan huruvida Finlands Bank vore benägen att antingen ensam eller genom bildande af ett konsortium med bankirhus, på för statsverket förmånligaste vilkor, fixt öfvertaga det lån af tio miljoner mark i och för återbetalningen af Ryska Riksskattkammarens bidrag till St. Petersburg—Riihimäki jernvägsbyggnad, hvarför senast församlade Ständer iklädt sig garanti samt Bankdirektionen med anledning deraf vidtagit de förberedande åtgärder, som omförmälas i protokollet för den 10 Oktober, hafva Bankfullmäktige uti skrifvelse af samma dag samtyckt till att Finlands Bank med bankirfirman M. A. von Rothschild & Söhne bildade ett konsortium för öfvertagande af berörda lån på uti sagde skrifvelse antydda vilkor.

Öfvertagande jemte bankirfirman M. A. von Rothschild & Söhne af statsverkets lån för återbetalning af ryska Riksskattkammarens bidrag till St. Petersburg—Riihimäki jernvägsbyggnad.

§ 3.

I anledning af Hans Kejserliga Majestäts till senast församlade Ständer afåtna nådiga proposition angående afskrifning af Hypoteksföreningens lån i Finlands Bank hafva Ständerna beslutit, att nämnda lån, uppgående till 600,000 mark, finge till förmån företrädesvis för Hypoteksföreningens delegare i Uleåborgs, Kuopio och St. Michels län afskrifvas, under vilkor:

att föreningens återstående deficit, omkring 465,000 mark, genom föreningens egna tillgöranden blifver amorterad;

att förvaltningskostnaderna för hvarje år blifva betäckta utan anlitan af de för ränta och amortering behöfliga medlen samt

att till betryggande af föreningens förmåga att bära förluster, som kunna uppstå af redan gifna lån, i reglementet införes en bestämning, som ålägger bildandet af en reserv fond till beloppet icke understigande 1 procent af samtliga utelöpande förbindelser och att, om nämnde reservfond nedgår under detta minimum, åtgärder genast vidtagas till densammas uppbringande till sagda belopp.

Uti skrifvelse af den 3 Juni 1882 hafva Ständerna meddelat Bankfullmäktige förenämnda beslut, samt derjemte bemyndigat Bankfullmäktige att, såsnart Hypoteksföreningen för Fullmäktige visade, det föreningen, utan att skrida till sådan partiel uttaxering, hvarigenom en del af dess delegare i större proportion än andra skulle få bära föreningens före år 1878 uppkomna förluster, definitivt vidtagit sådana åtgärder, som säkerstälde uppfyllandet af förestående vilkor, låta afskrifva lånet, hvilket emellertid, enligt Ständernas tillika meddelade förordnande, intill utgången af år 1884 finge hos föreningen inestå utan ränta och stadgad återbetalning.

Under återopande af Ständernas omförmälda beslut och Bankfullmäktige lemnade bemyndigande, anmälte Direktionen för Finlands Hypoteksförening uti skrifvelse

af den 24 Juli 1883 hos Fullmäktige, att samtliga de af Ständerna föreskrifna vilkor af föreningen blifvit fullgjorda, och anhöll Direktionen förty att Bankfullmäktige ville låta afskrifva ifrågavarande skuld till Finlands Bank.

Till stöd för denna anhållan meddelade Direktionen, jemte det densamma framlade en på grund af 1882 års bokslut uppgjord kalkyl öfver föreningens ställning, bland annat, att föreningens vid extra bolagsstämma den 26 Februari 1883 tillstädeskomne delegare, beträffande den af Ständerna antydda utväg att genom en utskrifning pro rata hos samtliga delegare i föreningen betäcka densammas före år 1878 uppkomna deficit, uttalat sig derhän att en sådan åtgärd såsom stridande emot 16 § i föreningens reglemente icke vore utförbar utan att de ingångna låneaftalen åsidosattes. I anledning här af hade Direktionen, i enlighet med stämmans dertill gifna bemyndigande, hos Hans Kejserliga Majestat ansökt att till betäckande af föreningens återstående deficit en subvention af statsmedel till belopp af 450,000 mark måtte föreningen beviljas. Denna ansökning hade äfven blifvit af Hans Kejserliga Majestat bifallen. Derjemte framhöll Direktionen att, i händelse föreningen framdeles komme att lida sådana förluster, som skulle rubba förhållandet emellan dess inkomster och utgifter, Direktionen, jemlikt delegarenes vid 1882 och 1883 årens ordinarie bolagsstämmor fattade beslut, åläge att i enlighet med bestämmelserna i § 16 af reglementet utskrifva erforderliga bidrag hos delegarene, samt att vid dessa bolagsstämmor beslut jemväl vidtagits angående särskilda ändringar i föreningens reglemente, hvarvid under § 42 af reglementet införts en bestämning, som ålade föreningen bildandet af en reservfond i öfverensstämmelse med Ständernas uttalande i ämnet.

Efter den omgång protokollen för den 26 Juli, 9 15 och 23 Augusti utvisa samt sedan nästberörda bolagsstämmobeslut genom nådig resolution af den 25 September 1883 blifvit af Kejserliga Senaten fastställt,

upptogo Bankfullmäktige den 12 derpåföljde November ärendet till förnyad pröfning. Och framlades dervid till belysande af saken en af undertecknad Lindelöf på grund af föreningens böcker uppgjord sälydande kalkyl öfver föreningens ställning den 31 December 1882.

„Låneräkning:

<i>Fordringar:</i>	
a) Amorteringslån mot 5 % ränta:	
Ursprungligt belopp	5,346,000: —
Återstående d:o den 31 Dec. 1882	3,956,132: 50.
Närvarande värdet af annuiteterna härå, beräknande till 5 3/4 % af det ursprungliga beloppet för hvarje lån under den återstående amorteringstiden och diskonterade efter 5 % räntefot, utgör	— 3,905,287: —
b) Amorteringslån mot 5 1/2 %:	
Ursprungligt belopp	14,040,450: —
Återstående d:o den 31 Dec. 1882	13,315,430: 53.
Närvarande värdet af annuiteterna härå, beräknade till 5 3/4 % af det ursprungliga kapitalet för hvarje lån under den återstående amorteringstiden	— 14,237,343: —
	18,142,630: —
<i>Skulder:</i>	
a) Utelöpande 4 1/2 % utländska obligationer	9,953,212: 50.

Närvarande värdet af annuiteterna härå under den återstående amorteringstiden, diskonterade efter 5 %	—	9,257,315: —
b) Utelöpande inhemska obligationer	—	9,305,500: —
		18,562,815: —
Skulderna öfverstiga alltså fordringarna med		420,185: —

Finlands Hypoteksförenings ställning den 31 December 1882

<i>Passiva:</i>		
Jemförelsen mellan utestående amorteringslån å ena samt inhemska och utländska obligationsskuld å andra sidan, uppskattade till deras närvarande värden, utvisar en kapitalbrist	—	420,185.
Primitivt lån från Finlands Bank	600,000.	—
Kassakreditiv i d:o	55,000.	—
Lån från Finlands Statskontor	345,000.	1,000,000.
Förfallna icke betalda räntor å inhemska obligationer	—	32,689.
Upplupen ränta i skuld till Statskontoret	—	14,231.
Diverse skulder	—	1,477.
		1,468,582.
<i>Aktiva:</i>		
Extra lån med derå upplupen ränta	—	201,867.
Lägenheter	—	1,200.
Diverse förskotter	—	2,689.

Innestående hos länekomi- tterna	—	5,806.
D:o hos Rotschild & Söhne	—	63,908.
Resterande förfallna räntor å amorteringslån	—	40,713.
Inventarier	—	1,471.
Kassa	—	9,486.
Deficit	—	1,141,442.
		1,468,582.
Om till aktiva lägges:		
Den i början af 1883 lyftade subventionen	100,000.	—
1883 beviljadt statsbidrag .	450,000.	550,000.
nedgår deficit till	—	591,442.
Genom afskrifning af primi- tiva lånet	—	600,000.
blefve således icke blott de- ficit täckt utan erhöles derutöfver en behållning .	—	8,558.

Anmärkning:

Förestående beräkning af Hypoteksföreningens ställning är gjord under förutsättning att föreningen härefter hvarken upptoge eller utgafve nya lån utan genast begynte en liquidation, som successivt fortginge, tills alla lån blifvit amorterade, hvarefter föreningen helt och hållet upphörde med sin verksamhet. Härvid äro bland passiva förvaltningskostnaderna och bland aktiva förvaltningsbidragen lemnade utan afseende. Då de förra uppgå till omkring 68,700 och de senare till 48,500 för året, uppstår här en brist af 20,200 mark, för hvars betäckande tillgång saknas, i händelse icke någon del af straffräntorna, hvilka uppgått till 40,000 mark årligen, finge dertill användas.

Antager man deremot att lånerörelsen fortsattes på samma vilkor som hittils, d. ä. att penningar upplånas emot 5 % och utlånas mot 5 1/2 % ränta och 1/4 % amortering, måste, under förutsättning att möjliga förluster

betäckas genom extra uttaxering, ställningen blifva i någon mån förmånligare. För att ådagalägga detta vilja vi antaga, att lånerörelsen hvarken ökas eller minskas utan bibehålles fullkomligt oförändrad, d. v. s. att hvad å amorteringslånen inbetalas i kapital genast åter utlånas, samt att likaså det belopp, hvarmed utländska lånets nuvarande värde genom den derå fastställda amorteringen nedgår, fylles genom nytt lån (medelst emission af inhemska 5 % obligationer), så att hela obligationskulden till sitt närvarande värde förblir oförändrad. Den årliga inkomsten och utgiften skulle då gestalta sig på följande sätt:

<i>Inkomst.</i>		
Ränta å 5 % amorteringslån . .	197,807.	
D:o å 5 1/2 % d:o	732,349.	
Amortering å samtliga lån . . .	184,565.	
Förvaltningsbidrag (1/4 % å urspr. kapitalet)	48,466.	
Summa ingående annuiteter (6 % å d:o d:o)	—	1,163,187.
Upplåning	—	83,531.
		1,246,718.
<i>Utgift.</i>		
Annuitet å utländska lånet:		
5 % ränta å nuvarande kapital- värdet	462,866.	
Amortering deraf	83,531.	
Inhemska obligationer 9,305,500.		546,397.
Afgår statsbidrag 550,000.		
5 % ränta å återstoden 8,755,500.	—	437,775.
Öfrig skuld efter afdrag af till- gångarne 121,257; ränta härå .	—	6,063.
Förvaltningskostnad	—	70,000.
Utlåning	—	184,565.
Behållning	—	1,918.
		1,246,718.

Inkomsterna skulle således under antydda förutsättning, äfven utan anlitan af straffröntorna, icke blott förslå till betäckande af samtliga utgifter utan derutöver lemna ett årligt öfverskott af omkring 2,000 mark“.

Vid sammanträdet den 19 November förehade Bankfullmäktige ifrågavarande ärende till slutlig pröfning, och som syftemålet med Ständernas föreskrift derom, att föreningens deficit borde genom densammas egna tillgångar amorteras, medelst den föreningen af allmänna statsmedel nådigst förunnade subvention till berörda deficits betäckande måste anses hafva ernåtts och Bankfullmäktige, med ledning af ofvanintagna kalkyl öfver Hypoteksföreningens ställning, öfvertygat sig derom att föreningens tillgångar efter afskrifning af ifrågakomma lån komme att motsvara dess förbindelser samt föreningen, enligt företedd utredning, uppfyllt jemväl öfriga för berörda afskrifning fastställda vilkor, ansågo sig Bankfullmäktige, på sätt ofvan redan blifvit framhållet, kunna bifalla till ansökningen; och har sålunda Hypoteksföreningens ifrågavarande från Finlands Bank erhållna lån på grund af Ständernas bemyndigande blifvit afskrifvet, till förmån företrädesvis för föreningens delegare i Uleåborgs, Kuopio och St. Michels län.

§ 4.

*Åtgärder be-
trräffande
Bankens ut-
ländska om-
bud.*

På de skäl Bankfullmäktiges protokoll och skrifvelse till Bankdirektionen för den 19 Februari 1884 innehålla, hafva Bankfullmäktige sagde dag godkänt direktionens framställning om antagandet af „Norddeutsche Bank“, till ett andra ombud i Hamburg för Finlands Bank emot vilkor, som eventuelt blifvit aftalade emellan Direktionen och förstnämnde Bank.

Vidare hafva Bankfullmäktige under den 11 Juni sagde år förordnat till vidtagande af särskilda förändringar beträffande vilkoren för dispositionen och förräntandet af Bankens hos ombudet Herrar „Haller Söhle & C:o“ inneliggande medel, i enlighet med hvad protokollet och

skrifvelsen till Bankdirektionen för nämnde dag härom innehålla.

§ 5.

På sätt uti den till 1882 års Bankutskott aflemnade berättelse anföres, hade vid tiden för afgifvande af sagda berättelse fråga uppstått huruvida icke erforderliga anstalter borde till härvarande myntverk anskaffas, för nedsmältning och rening af det förråd finskt silfvermynt i Banken, hvilket såsom obehöfligt för penningarörelsen afsetts att försäljas. Uti skrifvelse för den 1 December 1881 har emellertid Finans Expeditionen meddelat Bankfullmäktige att, enligt hvad t. f. Intendenten för Bergsstyrelsen och Direktorn för myntverket uti dem affördrade utlåtanden vidhandengifvit, myntlegeringens kopparhalt icke kunde frånskiljas blott genom smältning utan borde mynten för detta ändamål undergå såkallad affinering eller skedning, men att någon affinerings eller skednings anstalt hvarken funnes eller kunde med fördel i landet inrättas. Med afseende härå anmälte Bankfullmäktige i skrifvelse till Finans Expeditionen för den 8 Februari 1882, att Fullmäktige vid sådant förhållande ansågo lämpligast att det belopp silfvermynt, som till en början borde nedsmältas, eller 1 miljon mark i en och två mark stycken, blefve försändt till Hamburg för att derstädes affineras, och har Kejsrerliga Senaten, jemlikt från Finans Expeditionen ingången svarskrifvelse af den 21 Februari, i anledning häraf velat låta frågan om inrättandet af en skednings eller affinerings anstalt vid myntverket förfalla.

Uti till Bankfullmäktige aflåten skrifvelse för den 23 Maj 1882 hade emellertid Ständerna, jemte det de förklarar sig icke hafva något att anmärka emot den emellan Regeringen och Bankfullmäktige träffade och uti förenämnda berättelse närmare angifna öfverenskomelse om jemn fördelning emellan statsverket och Banken af den genom silfver nedsmältningen och försäljningen emotsedda förlust, bemyndigat Bankfullmäktige att

*Åtgärder för
nedsmältning
och försälj-
ning af för-
rörelsen obe-
höfligt silf-
vermynt.*

hos Hans Kejslerliga Majestät underdånigst hemställa derom att beloppet af det till nedsmältning bestämde finska silfvermyntet, hvilket, enligt Kejslerliga Senatens vid nämnda öfverenskommelse uppställda vilkor, borde omfatta allt det för penningarörelsen obehöfliga silfret, utgörande efter Senatens pröfning fem miljoner mark, finge nedsättas till tre miljoner mark. Sedan Bankfullmäktige med anledning deraf den 9 September 1882 med underdånig hemställan härom ingått, meddelade Finans Expeditionen uti skrifvelse för den 18 derpåföljda Oktober, att Kejslerliga Senaten funnit godt densamma bifalla.

Emellertid hade Bankdirektionen i skrifvelse för den 16 September samma år hos Bankfullmäktige anmält att Direktionen låtit å härvarande myntverk under April och Maj månader till plants nedsmälta ett belopp af en miljon mark finskt silfvermynt, hvilken plants, efter i utlandet undergången affinering, under derpå följde Juli månad derstädes försåls, samt att häraf uppstått en förlust af tillhoppa 166,139 mark 71 penni. I anledning häraf anhöllo Bankfullmäktige på grund af omförmälda öfverenskommelse i underdånig skrifvelse för den 1 November hos Hans Kejslerliga Majestät att Banken måtte af statsverket för berörda förlust till halfva beloppet ersättas, hvarjemte Bankfullmäktige, emedan en del af förlusten eller 4083 mark 81 penni uppstått genom myntens slitning under deras omlopp i allmänna rörelsen, till Hans Kejslerliga Majestäts bepröfvande hemställt, huruvida icke Banken borde för nästnämnda förlust till hela dess belopp af statsverket godtgöras; derå Bankfullmäktige genom Finans Expeditionens skrifvelse den 21 i samma månad underrättats att Kejslerliga Senaten, med bifall jemväl till nästomförmälda framställning, anbefallt Statskontoret att till Banken öfversända de Banken i förberordt afseende sålunda tillkommande 85,111 mark 76 penni.

Då Bankens metalliska kassa småningom tillvuxit och numera öfverstiger det i reglementet fastställda minimibeloppet samt tiden varit mindre gynsam för silfrets realisering, har nägon anledning att påskynda nedsmält-

ningen af det återstående öfverflödiga silfvermyntet icke förefunnits.

§ 6.

Beträffande Finlands Banks affärsrörelse hafva Bankfullmäktige meddelat, bland annat, följande föreskrifter:

a) I öfverensstämmelse med Bankdirektionens vid gemensamt sammanträde med Bankfullmäktige den 6 April 1882 och derefter uti skrifvelse af den 8 April framställda förslag hafva Bankfullmäktige den 12 April förordnat att räntesatserna för lån ur Finlands Bank och för diskonteringar i Banken skulle förhöjas: för nya inhemska vaxlar med längre omloppstid än 90 dagar till $5\frac{1}{2}$ från 5 procent: för hypotekslån mot pant af guld och silfver samt obligationer till 5 från $4\frac{1}{2}$ procent; för hypotekslån mot pant af aktier och in-tecknade skuldsedlar till $5\frac{1}{2}$ från 5 procent, samt för kassakreditiv mot pant af obligationer till 5 från $4\frac{1}{2}$ procent. Deras mot bibehöllos de genom Bankfullmäktiges skrifvelse af den 29 November 1881 bestämda räntesatserna för lån mot annan slags antaglig pant vid 6 procent, för kassakreditiv mot pant af andra slag än obligationer vid 5 procent, för tre månaders eller kortare tids vaxlar vid $4\frac{1}{2}$ procent samt för de fall, då omsättning af vaxlar beviljades, vid 6 procent, hvarförutom inträdesafgiften för kassakreditiv kontrakt fortfarande skulle beräknas efter $\frac{1}{2}$ procent.

Dessa räntesatser förblefvo oförändrade till den 23 April 1883, då Bankfullmäktige, med afseende å Bankens ställning, åter förordnade om nedsättning af räntan: för hypotekslån mot pant af guld och silfver samt obligationer till $4\frac{1}{2}$ procent, för dylika lån mot pant af aktier och in-tecknade skuldsedlar till 5 procent och för kassakreditiv mot pant af obligationer till $4\frac{1}{2}$ procent, hvar-efter ytterligare, i enlighet med Fullmäktiges skrifvelse af den 9 Augusti, diskontrant för vaxlar med längre omloppstid än tre månader nedsattes till 5 procent.

De sålunda gällande räntesatserna fastställdes genom

Bestämningar angående Bankens vaxel- och lånerörelse.
a) Räntesatserna.

Bankfullmäktiges skrifvelse af den 10 December 1883, med sådant tillägg att 4 1/2 procents diskontot för vaxlar å tre månader eller kortare tid borde beräknas endast för rena affärsvaxlar med sagde omloppstid, samt blefvo genom beslut af den 29 November 1884 bestämda att jemväl från den 1 Januari innevarande år fortfarande gälla tills derom kunde varda annorlunda förordnad, dock sålunda att räntan för lån och kassakreditiv mot pant af obligationer skulle beräknas till 4 1/2 procent endast för af stater eller kommuner utfärdade obligationer eller sådana för hvilka stater ingått garanti, men till 5 procent för obligationer af annat slag. Dessutom förordnades att 4 1/2 procents räntefoten jemväl borde gälla för lån och kassakreditiv mot pant af bankdepositionsbevis.

b) Låne- och förfallotiderna.

b) Beträffande låne- och förfallotiderna hade Bankfullmäktige den 29 November 1881 bestämt längsta förfallotiden för inrikes vaxlar och andra kreditpapper, som i Banken köpas eller till diskontering antagas, till sex månader och för enahanda utrikes vaxlar till tre månader, med rätt för Bankdirektionen att i undantagsfall köpa utrikesvaxlar på längre tid ända till sex månader, längsta lånetiden för hypotekslån till sex månader men med rätt för Direktionen att i undantagsfall utsträcka densamma ända till tolf månader och längsta tiden för kassakreditiv kontrakt till ett år.

Dessa bestämmingar hafva bibehållits oförändrade genom Bankfullmäktiges beslut af den 9 December 1882, 10 December 1883 och 29 November 1884.

c) Belåningsvärdet för panten.

c) Högsta lånebeloppet, hvartill de enligt gällande bankreglemente antagliga panten finge i Banken belånas, bestämdes af Bankfullmäktige den 29 November 1881: 1) för guld och silfver samt finska Statsverkets och Finlands Hypoteksförenings obligationer till 5 procent under det för tiden å dem noterade börspris; 2) för ryska och andra statsobligationer, lydande å metallisk eller utländsk valuta till 15 procent under börspriset; 3) för statspapper å ryskt mynt och öfriga obligationer till 25 procent under deras börspris samt 4) för aktiebref i bo-

lag inom landet, som visat sig ega ett stadgadt försäljningsvärde, samt inhemska och utländska jordbruksalter, tillverkningar och varor af sådana slag, som äro föremål för handeln och icke underkastade förskämning från 25 till 50 procent under börskursen eller det gångbara priset.

Dessa föreskrifter bibehöllos genom Bankfullmäktiges beslut af den 9 December 1882 samt genom förordnande af den 10 December 1883 jemväl i öfrigt, förutom att belåningsvärdet för de i punkt 4 omnämnda panterna bestämdes att utgöra 50 till 75 procent under börskursen eller det gångbara priset.

De beträffande belåningsvärdena för särskilda slag af panten i förenämnd mätto gifna föreskrifter hafva genom beslut af den 29 November 1884 sålunda förändrats: att högsta beloppet hvartill bankdepositioner finge belånas utsatts till fem procent under kapitalbeloppet, att till de under punkt 2 upptagne panterna hänförts jemväl goda kommunalobligationer, lydande å metallisk valuta, samt att belåningsvärdet för de under punkterna 3 och 4 omnämnda panterna faststälts till högst sjuttiofem procent af deras lånekurs eller gångbara pris.

d) Genom i det föregående omförmälda förordnanden af den 29 November 1881, 9 December 1882, 10 December 1883, och 29 November 1884 blef af Bankfullmäktige bestämdt att provisionen för Bankens invisningar skulle beräknas efter 1/10 procent samt tariffen för nedsett gods till 3 mark för en kubikfot och 50 penni för hvarje kubikfot derutöfver i månaden.

e) Efter det Bankfullmäktige, på sätt protokollen för den 4 och 18 Oktober 1882 utvisa, vid väckt fråga om giltigheten af så kallade magistratsinteckningar, stannat vid den åsigt att, emedan enligt 2 och 3 §§ i nådiga förordningen den 9 November 1868, om inteckning i fast egendom, inteckning uti byggnader och inrättningar på annans grund skall sökas hos Häradsrätt i den ort eller Rådstufvurätt i den stad, der fastigheten ligger, af Magistrat uti industriella verk och inrättningar meddelade inteckning-

d) Provisionen å invisningar och tariffen för depositioner.

e) Åtgärd beträffande af Magistrat meddelade fastighetsinteckningar.

gar åtminstone i förhållande till tredje man icke medförde någon säkerhet, samt att, enligt i ämnet gällande lagstiftning, in-teckning af Magistrat kunde meddelas endast uti till fabrik hörande effekter, materialier och tillverkningar, hafva Fullmäktige under nästsagde dag i skrifvelse till Bankdirektionen anmodat Direktionen att vidtaga åtgärd derhän att i Banken befintliga skuldsedlar, till säkerhet för hvilka fastighetsin-teckningar af Magistrat meddelats, blefve, innan desamma framdeles möjligen omsattes, hos Häradsrätt eller Rådstufvurätt, som vederbör, i afseende å in-tecknande anmälde.

f) Lån åt statsverket för återbetaling af ryska Riksskattkammarens bidrag till St. Petersburg—Riihimäki jernvägsbyggnad.

f) Sedan Finans Expeditionen, med anledning af att Hans Kejsrerliga Majestäts till senast församlade Ständer aflåtna proposition angående beviljande af medel för återbetaling af det från ryska Riksskattkammaren utgifna bidrag 2,500,000 metalliska rubel till St. Petersburg—Riihimäki jernvägsbyggnad blifvit af Ständerna godkänd, meddelat Bankdirektionen att finansförvaltningen ur särskilda under Statskontorets vård stående fonder kunde förskjuta ända till tre miljoner mark samt anhållit om underrättelse huruvida Finlands Bank vore villig att, såsnart nådigt bifall till Ständernas i anledning af propositionen gjorda framställningar meddelats, i och för liqviderande af det Riksskattkammaren tillkommande beloppet, förskjuta återstoden, mot det att förskottet skulle till Banken liqvideras, såsnart statslån blifvit i vanlig ordning af Regeringen för ändamålet upptaget, hafva Bankfullmäktige, efter med Bankdirektionen den 6 April 1882 hållen gemensam öfverläggning i ämnet, uti skrifvelse för samma dag bemyndigat Bankdirektionen att för ifrågakomna ändamål ur Bankens medel till Statsverket förskjuta det begärda beloppet, på uti nämnde skrifvelse upptagna vilkor.

§ 7.

Åtgärder, som angå enskilda personers förbindelser till Banken.

Af åtgärder, som berört Bankens affärsförhållanden till enskilda personer, äro följande att här framhållas:

a) Under åren 1882, 1883 och 1884 hafva Bankfullmäktige handlagt tillsammans 35 ansökningar om anstånd, administration, ackord och andra lättnader. Af dessa, som belöpa sig 8 på år 1882, 18 på år 1883 och 9 på år 1884, hafva 26 i sin helhet, delvis eller med vilkor och förändringar bifallits, men återstående 9 blifvit afslagna. Bland ärenden af ifrågavarande slag torde följande böra särskildt påpekas:

särskilda framställningar af enskild gäldenär angående realisationen af hans under administration ställda tillgångar äfvensom ansökningar om ackord, hvilka gifvit anledning till de åtgärder, som Bankfullmäktiges protokoll för den 25 Oktober, 1 och 8 November och 29 December 1882, 23 April 1883 samt 2 Februari och 29 December 1884 upptaga;

beviljandet af moratorium åt en större trävarufirma samt förlängning af sagde moratorium, hvarom Bankfullmäktiges protokoll för den 15 Juni och 24 December 1883 samt 2 Januari 6 och 29 December 1884 lemna upplysning;

en rysk affärsmans framställning om upprättande af administration för tillgodogörande och realiserande af hans tillgångar, hvilken framställning äfvensom samme persons derefter gjorda ackordsansökan föranledt till åtgärder, som upptagas i protokollen för den 31 Oktober 1883 och 11 Februari 1884.

tvenne af en gäldenär gjorda ansökningar om ackord, hvilka af Bankfullmäktige handlagts under den 27 December 1883 och den 28 Maj 1884.

b) Då Bankfullmäktige vid verkställda inventeringar i Banken och granskningar af Bankens lånerörelse funnit något att erinra beträffande af Bankdirektionen beviljad kredit, hafva Bankfullmäktige antingen muntligen genom ordföranden eller skriftligen meddelat sig härom med Bankdirektionen, såsom framgår af Bankfullmäktiges protokoll för den 20 Maj och 26 Juni 1882, den 25 Augusti 1883 och den 9 Juli 1884.

c) Åtgärder angående för Bankens fordringar in-tecknade fa-stigheter m. m. e) Under den 15 Februari och den 20 Maj 1882 hafva Bankfullmäktige fastställt de vilkor, på hvilka för Bankens räkning å exekutiv auktion inropade frälsehemmanet N:o 1 i Filppula by af Heinjoki kapell kunde försäljas, äfvensom under den 15 November 1882 vilkoren för inrop på exekutiv auktion samt återförsäljning af Bonden Tynkinens för Bankens fordran in-tecknade ^{13/27} af skattehemmanet N:o 11 i Ritosaari by af Sääminge socken.

d) Åtgärd till godvillig uppgörelse emellan två konkursmassor, deri Banken innehaft fordringar. d) På sätt protokollet för den 2 April 1884 utvisar, hafva Bankfullmäktige sagde dag bemyndigat Bankdirektionen att för Bankens räkning godkänna ett af samtliga öfrige borgenärer i Helsingfors Sandviks aktiebolags och handlanden Axel Hornborgs konkursmassor godkändt förslag till godvillig uppgörelse emellan bemälda konkursmassor beträffande eganderätten till särskilda tillgångar, som af Sandviks aktiebolagets konkursmassa innehades, men hvarpå Hornborgs konkursmassa framställt anspråk.

§ 8.

Revisionerna i Banken. De i gällande reglemente för Finlands Bank påbjudna revisioner hafva å föreskrifna tider förrättats af Ständernas Bankrevisorer, hvilka derefter till Bankfullmäktige aflemnade berättelser öfver af dem verkställda revisioner och de dervid förda protokoll. Sedan Bankdirektionen, efter erhållen del af dessa berättelser eller protokoll, afgifvit yttrande i anledning af de erinringar och önskningsmål, som af Bankrevisorerne framstälts, samt Bankfullmäktige i öfrigt icke funnit skäl till anmärkning emot bankförvaltningen, hafva Fullmäktige i enlighet med Bankrevisorerne tillstyrkan och i stöd af § 117 i bankreglementet, på Finlands Ständers vägnar meddelat Bankdirektionen decharge för förvaltningen af Finlands Bank under år 1881 den 20 Maj 1882, under år 1882 den 28 April 1883 och under år 1883 den 24 Maj 1884.

§ 9.

a) I enlighet med föreskrifterna i § 111 af gällande reglemente för Finlands Bank hafva Bankfullmäktige åren 1882, 1883 och 1884 två gånger årligen verkställt inventering af hufvudkassan i Bankens hvalf samt af i Banken förvarade vaxlar, lånehandlingar och panter, hvarvid jemväl handkassorna vid hufvudkontoret af Fullmäktige inventerats. *Inventeringar.* a) vid hufvudkontoret.

Dessa inventeringar hafva verkställts på nedannämnde tider:

under 1882 den första inventeringen den 3—6 Juli och den andra den 18—22 December;

under 1883 den 17—25 Augusti samt den 8, 10, 12, 13, 15 och 17 December och

under 1884 den första inventeringen den 2—4 och 5—9 Juli samt den andra inventeringen den 3—6 och 8—10 December.

Vid förenämnde inventeringar hafva kassorna befunnits vara med bankens böcker öfverensstämmande, utom hvad angår några mindre oegentligheter, som sedermera blifvit rättade.

b) Beträffande Bankens afdelningskontor hafva Bankfullmäktige, på samma gång förordnanden för de af Fullmäktige utsedde diskontkomitéledamöterna utfärdats, jemväl anmodat desse att en gång i månaden på tider, som de sjelfve funne för godt att i hvarje fall särskildt bestämma, verkställa föreskrifna inventeringar vid kontoren. b) vid kontoren i landsorten.

Dessutom hafva inspektioner och inventeringar verkställts:

vid kontoret i Åbo: af undertecknad Hjelt den 29 och 30 September samt den 1 och 2 Oktober 1884.

vid kontoret i Björneborg den 15, 19 och 20 Januari 1883 af undertecknad Hjelt.

vid kontoret i Nikolaistad af undertecknad Stjernvall den 19—21 Juni 1884.

vid kontoret i Uleåborg af Bankdirektionens Ordförande Charpentier den 24—27 Augusti 1884.

vid kontoret i Wiborg den 9—12 Juni 1884 af undertecknad Lindelöf.

vid kontoret i Tammerfors den 7 och 8 Augusti af Bankdirektören Eneberg.

vid kontoret i Kuopio den 6—10 September 1884 af undertecknad Meurman.

vid kontoret i Joensuu af undertecknad Meurman den 13 September.

Föröfrigt har undertecknad Hjelt, enligt Bankfullmäktiges uppdrag, under Juli månad 1884 verkställt en resa till Köpenhamn för inspekterande af den hos herr Thiele derstädes pågående tryckningen af Bankens sedlar samt vid sagde resa jemväl besökt Tumba pappersbruk i Sverige för inhemtande af upplysningar om resultat af der pågående försök att framställa sedelpapper af sådant slag att genom detsamma förfalskningar kunde, såvidt möjligt, förekommas.

Öfver förberörde af Bankfullmäktige företagna inventeringar äfvensom nästnämnda inspektionsresa hafva berättelser till Bankfullmäktige aflemnats och af Fullmäktige delgifvits Bankdirektionen med anmodan att vidtaga de åtgärder, som af de i berättelserna upptagna anmärkningar kunde påkallas.

I sammanhang härmed torde särskildt böra framhållas att, efter hit ankommen telegrafisk underrättelse om den Bankens kontor i Uleåborg den 3 November 1882 öfvergångna brand, Bankdirektionens dåvarande Ordförande friherre von Troil på grund af Bankfullmäktiges förordnande varit till nämnda stad afrest, för att taga kännedom om förhållandena, samt verkställt inspektion i kontoret.

Såsom känt, blefvo vid förenämnda olyckstillfälle bankens egendom i reda penningar, vaxlar, skuldsedlar och hypoteker jemte alla löpande årets böcker räddade undan förstörelsen, hvaremot kontorets inventarier, föregående årens böcker och verifikationer samt arkivet ginga förlorade. Friherre von Troils afgifna berättelse

återfinnes i protokollet för det gemensamma sammanträdet med Bankdirektionen den 23 December 1882.

c) Sedan Ledamoten i komitén för finska ärendena c) Vid kontoret i S:t Petersburg. Senatens Ehrström, som jemlikt Kejserliga Senatens derom den 27 Oktober 1880 gifna förordnande förrättat de i § 111 af gällande bankreglemente föreskrifna inventeringar af kassorna vid Bankens kontor i S:t Petersburg, anhållit att blifva från detta uppdrag frikallad, har Kejserliga Senatens den 4 April 1882, jemte det Senatens Ehrströms förenämnda anhållan bifallits, utsett och förordnat Senatens von Haartman att omförmälda inventeringar verkställa.

d) Vid agenturerna. Vid agenturerna i Kexholm och Sordavala hafva d) Vid agenturerna. under åren 1882, 1883 och intill den 1 Juli 1884, då sagde agenturer indrogos, föreskrifna inventeringar blifvit, i enlighet med derom af Bankfullmäktige meddelade förordnanden, verkställda, genom Aptekaren O. E. Thil vid agenturen i Kexholm och genom Borgmästaren K. G. Berg vid agenturen i Sordavala.

§ 10.

Sedan den nya instruktionen för Finlands Ständers Bankfullmäktige träd i gällande kraft, hafva Bankfullmäktige, jemlikt mom. c) i densamma, hvarje månad, på grund af Bankens böcker vid hufvudkontoret samt vecko-rapporterna från kontoren i landsorterna, genomgått och granskat Bankens rörelse och utlåning under nästföregående månad, och hafva Bankfullmäktige dervid, dels för kontrollens skull, dels för att vinna en klarare öfversigt af hela rörelsen, hvarje gång i tabellarisk form sammanställt de månadliga resultat af de skilda kontorens verksamhet, såväl hvad inhemska vaxlar, som hypoteks lån och kassakreditiv beträffar. Hänvisande till dessa tabellariska öfversigter, som finnas bifogade Bankfullmäktiges protokoll, men hvilka utrymmet icke medgifvit att intaga i denna berättelse, få Bankfullmäktige, såsom i någon mån belysande arten och vidden af lånerörelsen vid de skilda kontoren inom landet, här endast meddela nedanstående tablå.

Granskning af Bankens lånerörelse.

	Under år 1883		Summa.
	diskontera- des inhemska vexlar.	utgäfvos i hypotekslån och kassa- kreditiv.	
Vid hufvudkontoret . .	9,541,000	17,148,000	26,689,000
„ kontoret i Wiborg .	5,840,000	5,706,000	11,546,000
„ „ i Åbo . . .	5,159,000	3,330,000	8,489,000
„ „ i Uleåborg .	4,014,000	926,000	4,940,000
„ „ i Nikolaistad	1,744,000	2,466,000	4,210,000
„ „ i Björneborg	2,036,000	1,510,000	3,546,000
„ „ i Kuopio . .	2,458,000	358,000	2,816,000
„ „ i Tammerfors	2,129,000	545 000	2,674,000

Såsom här af synes, har under år 1883 utlåningen mot realsäkerhet vid hufvudkontoret vida öfverstigit lån på vexlar; vid kontoren i Wiborg, Åbo, Nikolaistad och Björneborg hafva de båda slagen af utlåning nära nog motsvarat hvarandra, hvaremot vid kontoren i Uleåborg, Kuopio och Tammerfors utlåningen till öfvervägande del bedrifvits genom diskontering af vexlar. Under år 1884 har förhållandet vid de skilda kontoren i hufvudsak varit enahanda.

§ 11.

Afskrifning och förklaring af lån såsom osäkra. På derom af Bankdirektionen gjorda framställningar, hafva Bankfullmäktige den 19 Januari och den 13 December 1882, den 3 December 1883 och den 10 December 1884 förordnat, att särskilda Bankens fordringar skola dels i sin helhet dels till vissa belopp anses osäkra, hvarjemte Fullmäktige bifallit till afskrifning af lån, som befunnits vara helt och hållet värdelösa.

Med afseende å hvad Bankutskottet vid senaste landtdag yttrat angående det härintills följda förfaringsättet att förklara fordringar dels „osäkra“ dels „utom kolumn“, hvilket föröfrigt saknat stöd i gällande Bankreglemente, hafva dessa fordringar blifvit sammanförda under benämningen „osäkra“.

§ 12.

Beträffande Finlands Banks sedlar äro följande åtgärder att omförmälas:

a) På Bankfullmäktiges uti underdånig skrifvelse för den 31 December 1881 derom gjorda framställning, har genom Nådig kungörelse af den 18 Januari 1882 den förändrade lydelse, utseende och form för Finlands Banks sedlar å tjugu och tio marks valörer, som uti förenämnda skrifvelse föreslagits, blifvit faststald.

Emedan emotses kunnat att Bankens förråd af blanketter till fem marks sedeln inom några månader blefve uttömdt, öfverlemnade Bankfullmäktige uti skrifvelse för den 28 Mars 1882 till Bankdirektionen att med boktryckaren Thiele i Köpenhamn träffa aftal om tryckningen af en ny upplaga fem marks sedlar med begagnande af i Bankens förvar befintliga plåtar och på de vilkor sagda skrifvelse derom innehåller.

Intill denna tidpunkt hade ledningen af sedeltillverkningen omhänderhafts af Bankfullmäktige. Men sedan alla förberedande åtgärder blifvit af Bankfullmäktige vidtagna, uppdrogo Fullmäktige genom förenämnde skrifvelse åt Bankdirektionen att öfvertaga omsorgen om sedeltillverkningens slutförande samt att i sådant afseende meddela Filosofie Doktorn E. Grönvik, som öfvervakade sedeltryckningen i Köpenhamn, erforderliga föreskrifter äfvensom i öfrigt, efter eget godtfinnande, vidtaga de verkställighetsåtgärder, som för anskaffande af sedlar vore af nöden.

Enligt Bankdirektionens meddelanden i ämnet, har sedeltillverkningen derefter fortgått jemnt och oafbrutet, så att tryckningen af öfriga erforderliga sedelsorter, förutom af femtio marks sedeln, numera blifvit slutförd. Vid gemensam öfverläggning med Bankdirektionen angående nödiga anordningar för tillverkandet af nästnämnda sedelvalör, väcktes fråga huruvida icke, sedan tryckningen af de då under arbete varande sedelupplagorna slutförts, Bankens sedeltryckning hos herr Thiele i Köpenhamn finge afstanna samt åtgärder emellertid vidtagas derhän att femtio marks sedeln och i framtiden behöfliga

Åtgärder beträffande Bankens sedlar.

a) Sedeltillverkningen.

nya upplagor af Bankens sedlar kunde blifva förfärdigade å tryckeri i Helsingfors. Men emedan Ständerna redan vid 1872 års landtdag förordnat att sedlar af femtio marks valör af Banken skola utgifvas, kunde icke något uppskof med fullgörandet af detta Ständernas beslut af Bankfullmäktige medgifvas, hvarför Fullmäktige anmodade Direktionen att låta hos herr Thiele utan tidsutdrägt förfärdiga femtio marks sedeln. Då Bankfullmäktige likväl, med afseende å olägenheterna af sedlarnas tillverkning utomlands, i likhet med Bankdirektionen, funno önskvärdt att Finlands Banks sedlar framdeles kunde tillverkas i Helsingfors, öfverlemnade Bankfullmäktige åt Bankdirektionen att med lämplige och i yrket erfarne personer inleda förberedande underhandlingar om inrättandet af ett sedeltryckeri härstädes för öfvertagande af Bankens sedeltryckning och hoppas Fullmäktige att inom ganska kort tid kunna meddela Utskottet resultatet af dessa underhandlingar.

Huru lång tid förfärdigandet af femtio marks sedeln kommer att medtaga kan icke med säkerhet beräknas. Antagligen skall dock arbetet dermed hinna slutföras inom förra hälften af innevarande år.

Efter det Doktorn Emil Grönvik, som öfvervakat sedeltillverkningen i Köpenhamn, blifvit utnämnd till yngre Bokhållare i Banken samt, efter egen önskan, den 1 Maj 1884 återvändt till hemlandet för tillträdande af sagde befattning, öfvervakas sedeltrycknings arbetet af Filosofie Magistern August Hagman, enligt emellan honom och Bankdirektionen derom träffadt aftal.

b) Sedan Hans Kejsrerliga Majestät funnit godt godkända Ständernas framställning derom, att å Finlands Banks sedlar af lägre valör än femtio mark de i nådiga förordningen af den 13 April 1874 påbjudna namnunderskifterna finge på mekanisk väg anbringas, samt nådig förordning i ämnet den 4 December 1882 utfärdats, så har underskrifningen af berörda sedelvalörer på förenämndt sätt verkstälts.

b) Mekanisk underskrifning af sedlar.

c) Under den 6 och 7 September 1883 ingick till Bankdirektionen från bankkontoret i Åbo telegrafiska meddelanden derom, att falska tio marks sedlar förekommit i rörelsen derstädes, samt under den 8 i samma månad en skrivelse i ämnet med en af de falska sedlarna, hvaraf tre stycken blifvit vid kontoret invexlade, innan deras oäkthet af kassören upptäckts.

Omedelbart efter inhändigandet af förberörde telegram hade Bankdirektionen på telegrafisk väg underrättat de öfriga bankkontoren om förekomsten af de falska sedlarna med anmodan att offentliggöra förhållandet i de respektive orternas tidningar äfvensom vidtaga öfriga af Direktionen närmare angifna försigtighets åtgärder.

Vid sammanträde den 8 September beslöto Bankfullmäktige, efter det gemensam öfverläggning i ärendet med Bankdirektionen egt rum, att några ytterligare åtgärder i anledning af ifrågavarande sedelförfalskning tillse vidare icke skulle vidtagas. Den snara upptäckten af sedlarnes oäkthet, deras mindre skickliga utförande och deraf följande lätthet för allmänheten att, sedan uppmärksamheten blifvit fäst på de kännemärken som å de falska sedlarna förekommo, skilja dem från Bankens sedlar, synes hafva hindrat förfalskarene, hvilka antogos vara utländingar, från att utprägla mer än några få exemplar af falsifikaten.

d) Särskild uppmärksamhet har af Bankfullmäktige egnats frågan om beskaffenheten af det sedelpapper, som vid framtida tillverkning af sedlar för Finlands Banks räkning kunde komma till användning. Sedan Bankfullmäktige i anledning af ofvanomfärdiga upptäckt af falska sedlar öfverlagt om de säkerhetsåtgärder mot förfalskning, hvilka i främsta rummet med hänsyn till sedelpappret kunde vidtagas, har Doktorn Grönvik, på uppdrag, afgifvit en skriftlig framställning i ämnet, hvars innehåll torde vara förtjent af att här i korthet anföras.

Bland säkerhetsåtgärder, hvilka vid tillverkning af sedelpapper kommit till användning, vore de viktiga:

d) Åtgärder för anskaffande af ändamålsenligt sedelpapper.

1) Vattenstämplar af mer eller mindre komplicerad beskaffenhet, hvaribland de å en del franska och ryska sedlar förekommande porträtten vore att anses såsom det mest fulländade, tekniken i detta afseende haft att framvisa.

2) I pappersmassan inbäddade, tydligt synliga hår eller silkesfibrer, dels färgade dels ofärgade, än fördelade på ett oregelmässigt sätt på en större eller mindre del af sedelns yta, än mera regelmässigt anbragta i form af ett nät eller dylikt, men i hvarje fall liggande så nära ytan att de med tillhjälp af en nål med stor lätthet kunna delvis lösas från pappret.

3) Bibehållandet af den vid tillverkningen af för hand fabricerad papper uppstående ojemna randen af pappret.

Hvad anginge de under punkt 1 berörda vattenstämplarna, syntes desamma, om de komme till användning i så fulländad form, som å de franska 1,000 francs noterna, otvifvelaktigt erbjuda en viss grad af säkerhet, enär en lyckad efterrapning af sagde stämplat förutsatte att förfalskaren stode i förbindelse med ett kostbart inrättadt pappersbruk. Likväl hade sakkännare tillmätt vattenstämplarne en jemförelsevis ringa grad af säkerhet, under framhållande att desamma kunde med hög grad af likhet genom mekaniska medel (starkt mekaniskt tryck) eftergöras och dessutom alltid vid skrynklung af sedeln blefve otydliga. Härtill komme att, då pappermassan för erhållande af skarpa stämplat måste malas mycket fin, hvarvid naturligtvis fibrernas hållighet nedsattes, papprets styrka minskades i samma mån, som vattenstämplarnas skärpa tilltog.

Det under punkt 2 omnämnda pappret med färgade fibrer, inbäddade nära ytan af den hvita massan, hade i öfver fyratio år användts i Amerika och, såsom bekant, nyligen blifvit upptaget till användning af tyska Riksskattkammaren, åtminstone å dess 50 marks noter. Fibrerna erbjödo ett godt igenkänningsmärke i sådana fall, der tvekan uppstått om en sedels äkthet, men framhållas

borde att fiberpapprets utseende genom färgadt tryck utan svårighet kunde i sådan mån efterhärmas, att allmänheten bedroges, om icke särskild uppmärksamhet egades hvarje sedel. Om således efterrapningar och utprångling genom användningen af ifrågavarande pappersslag icke kunde helt och hållet förhindras, skulle dock derigenom ett värdefullt skyddsmedel emot paniker vinnas, i det allmänheten hade till sitt förfogande ett enkelt medel att öfvertyga sig om en misstänkt sedels äkthet.

Den under punkt 3) berörda ojemna (oskurna) pappersranden tvingade förfalskaren att särskildt anskaffa dylikt papper, då detta kännemärke hörde till de mest i ögonen fallande, men användningen af nämnda skyddsmedel skulle för Banken medföra olägenheten af betydligt förökade kostnader och ytterligare förlängd arbetstid för tryckningen, hvilka omständigheter, i synnerhet den sistnämnda, ingalunda finge förbises. I någon mån kunde dock dessa olägenheter aflägsnas, om ett mindre kompliceradt tryck än härintills komme till användning.

Erfarenheten syntes vidhandengifva att det förnärvarande använda systemet med tre särskilda tryck på hvardera sidan af sedeln icke tillfullo medfört den åsyftade tryggheten emot förfalskningar. Om också, på sätt af det förestående framginge, intet af de omförmälda säkerhetsmedlen kunde anses ensamt för sig erbjuda absolut trygghet, syntes dock en kombination af desamma böra åstadkomma en relativ grad af säkerhet, så att allmänheten, om falska banksedlar ånyo yppades, borde med iakttagande af någon försigtighet kunna undvika förluster samt Banken besparas nödvändigheten att, såsom en gång skett, indraga en stor upplaga af en eftergjord sedelsort.

På grund af det anförda har Doktor Grönvik hemställt, huruvida det icke vore ändamålsenligt att åtminstone försöksvis framställa en sedel, försedd med tryck blott på ena sidan, hvilket tryck icke borde sträcka sig öfver sedelns hela yta, utan lemna en större del af den-

samma oberörd, hvarigenom tillfälle lemnades att omkring sedeltrycket anbringa ett band med färgade fibrer, placeradt på ungefärligen samma sätt som i de tyska 50 marks sedlarna, samt vattenstämplarne i sedelns tomsida kunde framstå så tydliga som möjligt. Pappersarkets naturliga rand skulle å sedelns hvardera kortsidor bibehållas. Sedelns ornering skulle koncentreras omkring ett synnerligen omsorgsfullt utfördt människohufvud och från texten borde straffbestämmelserna mot efterapning och utprångling, samt för öfrigt allt, som kunde undvaras, bortlemnas.

Sedan Bankfullmäktige anhållit att Bankdirektionen ville afgifva yttrande öfver Doktor Grönviks öförmälda framställning samt tillika utlåta sig huruvida skäl vore förhanden att vidtaga åtgärder derhän, att nya stämplat blefve förfärdigade för 10 och 20 marks sedlar, för att i händelse förfalskning af de i omlopp varande sedlarna af sagde valörer föranledde till utgifvande af nya sedlar, detta kunde utan tidsutdrägt försiggå, har Direktionen uti skrifvelse af den 11 Oktober meddelat, att förvaltaren af Tumba pappersbruk i Sverige lofvat öfversända prof af olika slags vattenmärken och fiberpapper, hvarigenom Direktionen komme i tillfälle att pröfva hvad nämnda bruk i dessa afseenden kunde åstadkomma, äfvensom upplyst att å Tumba bruk i en snar framtid komme att anställas försök med afbildningar i vattentryck af människohufvud med användning af afvexlande förtunnad och förtjockad pappersmassa.

På grund häraf har Bankdirektionen, som numera erhållit en del af de från Tumba inväntade pappersprofven, förbehållit sig att, sedan jemväl återstoden till Direktionen insändts, i sinom tid framställa förslag om de åtgärder för sedeltryckningens befrämjande, som syntes Direktionen ändamålsenliga.

§ 13.

Bankbyggnaden. Sedan komitén för öfvervakande af bankhusets uppförande hos Bankfullmäktige anmält att byggnadsarbetet

blifvit i det närmaste slutfördt, uppdrogo Fullmäktige den 17 Januari 1883 åt Arkitekten Theodor Höijer och Ingenjören Theodor Tallqvist att i närvaro af byggnadskomitén och vederbörande bygnadsentreprenörer verkställa afsyning å huset. Öfver förrättningen, som försiggick i slutet af samma månad, afgåfvo synemännen berättelse. Uti denna berättelse, hvartill Bankfullmäktige i öfrigt anhålla att få hänvisa, framhålles att bankhuset uppförts i noggran öfverensstämmelse med de för detsamma fastställda ritningarna samt till konstruktion, materialer och arbete i allmänhet icke lemnar rum för någon anmärkning. Efter den sålunda verkställda afsyningen öfverlemnade Bankfullmäktige genom skrifvelse för den 7 Februari bankhuset till Bankdirektionens förvaltning samt anmälde hos Finans Expeditionen att den för Finlands Statskontor i nämnda bygnad inredda lokal stod till Statskontorets förfogande. Kort derpå försiggick Bankens samt Statskontorets inflyttning i bankhuset, hvarest bankrörelsen vidtog Måndagen den 12 Mars.

Frågan huruvida gasbelysning kunde komma till användning i bankhuset hade den 15 Februari 1882 föröfvarit till gemensam öfverläggning med Bankdirektionen. I enlighet med Bankfullmäktiges samma dag derom gifna förordnande, blef gas sedermera inledd i vestibulen, trappuppgången, korridorerna, kassörernes rum och i expeditionssalen. Dessutom äro gaslyktor afsedda att anbringas invid stora uppgången. Inledningen af gas till Finlands Statskontors lokal har af statskontoret sjelft blifvit bekostad.

Bankhusets möbel, af bonad ek, är levererad af Fabrikanten R. Heimberger för ett pris af 22,809 mark. Skåpen och hyllorna af jern i hvalfven hafva förfärdigats af Ingenjören G. E. Berggren samt medtagit en utgift af 44,890 mark. Om Bankfullmäktiges åtgöranden för möbelns anskaffande och hvalfvens inredning lemna protokollen för den 6, 26 och 29 Juni 1882 närmare upplysning.

Redovisningen öfver kostnaderna för bankhusets

uppförande, som upptager ett totalbelopp af 1,122,913 mark, har i sammanhang med 1883 års revision i Banken blifvit af Bankrevisorerna granskad.

Vid den skriftvexling som egt rum emellan Bankfullmäktige och Magistraten härstädes, angående upplåtande till bygnadstomt för Banken af den plats, der bankhuset sedermera blifvit uppfördt, hade Bankfullmäktige uti skrifvelse för den 8 Juni 1871 förbundit Banken att planera och stenlägga den återstående östra delen af sagde plats. I anledning af förenämnda förbindelse hafva Fullmäktige, efter den omgång skrivelserna i ärendet af den 29 Maj och 5 Juli 1883 samt den 17 September 1884 utvisa, den 29 derpåföljde Oktober anslagit af Bankeus medel ett belopp af högst 12,300 mark att af stadens bygnadskontor disponeras för anordnandet af den öppna platsen framför bankhuset i enlighet med ett af Stadsingeniören Ehrström uppgjort förslag, hvilket af Stadsfullmäktige till utförande föreslagits.

§ 14.

Sedan det Handlanden Antman tillhöriga hus, hvori Bankens kontor i Uleåborg var inrymdt, den 3 November 1882 nedbrunnit samt kontoret erhållit en provisionell lokal i en statsverket tillhörig stenbyggnad, der Länestyrelsens äldre arkiv är uppställt, uppdrogo Bankfullmäktige den 22 Februari 1883 åt Bankdirektionen att med Handlanden Antman träffa aftal om inredandet af lokal för kontoret i det stenhus, han hade för afsigt att å den förra tomten uppföra, på vilkor, som Fullmäktiges skrivelser af nästasagde dag och den 2 derpåföljde Maj närmare innehålla.

Vid förnyandet af hyreskontraktet om den af kontoret i Wiborg disponerade lokal, användes i enlighet med Bankfullmäktiges förordnande af den 1 Mars 1883 de af kontorets vaktmästare innehafda rum till erforderlig utvidgning af kontorslokalen samt upphyrdes åt vaktmästaren särskild bostad, belägen i samma gård som kontoret.

Åtgärder angående kontorslokaler-na.

Emedan kontorets i Nikolaistad lokal är belägen något afsides från stadens trafikcentrum samt detta förhållande möjligtvis inverkar menligt på utvecklingen af affärsrörelsen i nämnda kontor, hafva Bankfullmäktige, hvilka vid gemensamt sammanträde med Bankdirektionen den 26 November 1883 till öfverläggning upptagit frågan huruvida af förenämnda omständigheter vore påkalladt att för kontoret anskaffa en mera centralt belägen lokal, åt Direktionen öfverlemnadt att taga ärendet under närmare öfvervägande samt inkomma med den framställning, hvartill förhållandena kunde föranleda.

Dessutom torde böra omnämnas att telefonledningar inrättats uti kontoren i Wiborg, Kuopio, Uleåborg, Nikolaistad, Tammerfors och Björneborg.

§ 15.

Följande anslags- löne- och pensionsfrågor af mera nämnvärd vikt äro af Bankfullmäktige handlagde.

a) Under den 24 April 1882 hafva Bankfullmäktige tillagt Direktorn för myntverket A. F. Soldan, för det han, enligt uppdrag, från hösten 1878 i tekniskt hänseende biträdt Fullmäktige uti frågor om sedelritningar och gravyr af tryckplåtar ett arvode af 3,600 mark, med afdrag likväl af det belopp af 900 mark, som Direktorn Soldan för omförmälda sysslande derförinnan förskottsvis fått uppbära.

b) Den 13 December 1882 hafva Bankfullmäktige meddelat Bankdirektionen, för vidtagande af de på Direktionen ankommande åtgärder, Finlands Ständers genom skrifvelse för den 21 derförutgångna April Bankfullmäktige delgifna föreskrift att af Längmanska testamentsfonden tillflutna och tillflytande räntor under åren 1882—1884 årligen utbetala ett belopp af 1,500 mark till hvart och ett af samfunden Societas pro fauna et flora fennica, Finska Konstföreningen, Historiska samfundet och Folkupplysningssällskapet, för att af dessa samfund användas till främjande af deras ändamål.

Derefter hafva Bankfullmäktige, på af Bankdirek-

Anslags-, löne- och pensionsfrågor.

a) Tekniskt biträde i frågor, som angå sedeltillverkningen.

b) Anslag ur Längmanska testamentsfonden.